

Tam-Süre Yasası ve Uygulamaları Hakkında

Tam - süre Yasasının çıkışı ve uygulanması sırasında ortaya çıkan olumlu ve olumsuz tepkilerin iyi değerlendirilmesi gerekir. Bilinmesi gereken nokta, tam-süre ilkesinin Türk Tabipleri Birliğince benimsendiği, ortaya atıldığı ve desteklendiği, böyle olduğu halde, eğer Yasanın uygulanmasında yanlışlıklar, hatalar yapılırsa bütün bunlara da Birliğin karşı çıkacağıdır. Nitekim hareketlerimiz de bu durum gözönünde tutularak yürütülmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; sağlığın bozuk düzenini eleştiren, bu konunun genel olarak bozuk sosyo-ekonomik yapısının bir ürünü olduğunu ortaya koyan Türk Tabipleri Birliğidir. Türk Tabipleri Birliği bu görüşlerin sahibi olan ve yurdun her yanından bu görüşleri belirterek Tabip Odalarını oluşturan, Büyük Kongre kararlarını veren Türk hekimlerinin sesini dile getirmektedir.

Durum böyleyken; bugünkü bozuk sağlık düzeninden hekimleri sorumlu tutma imajı yaratan, hekimleri suçlayan yayınlar, yalnız hekimleri üzme ve yaralamakla kalmamış, bilimsel gerçeklere de ters düşmüştür. Bu konuda TRT, Hükümet yetkilileri ve gerekli yerler Türk Tabipleri Birliğince uyarılmış, konunun özünü açıklayan gerçekler kamuoyuna Merkez Konseyince yapıla basın toplantısı ve yazılarla açıklanmıştır.

Kuşkusuz; tam-süre Yasası çıkarken oluşan hareketli ortamda her türlü görüş belirtilebilirdi. Ancak, konulara bilimsel açıdan bakmayıp da ucuz polemikler ve siyasal yatırımlarla yaklaşmak en kısa zamanda etkisi dağılacak bir tutumdur.

Ancak, tam-süre ilkesine karşı çıkmak için doğrudan tavır almayı, alamayıp bunu duygusal plâformlara çekerek yapmaya çalışmak da, gene konuya bilimsel olmayan bir başka yanlış yaklaşımdır. Bunu da gözden kaçırmamak gerekir.

Türk Tabipleri Birliği; tam-süre ilkesini desteklerken, bu Yasanın sağlık sorunlarının çözümü olmadığını, ancak önemli bir aşama olduğunu, bugünkü bozuk sağlık düzeninden, ülkenin bozuk sosyo-ekonomik yapısını sürdüren siyasal iktidarlar ve onların dayandığı sınıflar olduğunu vurgulamıştır. Bunu sürekli açıklamaya devam da edilecektir.

Tam-süre Yasası çıkarken çeşitli hatalar yapılmıştır. Bu hataların bir bölümü Yasa çıkmadan başlamıştır. En önemlisi, böylesine önemli bir Yasa çıkmadan önce uygulamanın benimsenmesi ve yürütülmesiyle ilgili geniş bir ön çalışmanın, araştırmanın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yapılmamasıdır. Bakanlık ne kendi bünyesinde, ne de sağlık kuruluşlarının tümünde böyle bir inceleme, yapmadan, demokratik bir danışma fonksiyonunu yerine getirmeden Yasanın çıkması için harekete geçmiştir.

Bakanlıkla Türk Tabipleri Birliği arasında bu konuda bazı görüşmeler yapılmış, ancak bu görüşmelerde de Birliğin önerilerine Yasa tasarısında yer verilmemiştir. Esasen, Yasa tasarısı Birliğe diğer Bakanlıklardan görüş almak üzere gönderildikten sonra iletilmiştir. Buna karşın, Türk Tabipleri Birliği, önerilerini yineleyerek Yasanın çıkmasını desteklemiş, Tasarı Büyük Millet Meclisinden geçtikten sonra da desteklemeye devam etmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının örgütlerle bu kopukluğu sürdükçe —bu konunun başka örnekleri de çok belirgindir— güçlüklerinin artacağı kesindir.

Aynı durum tam-süre çalışma yönetmeliği hazırlanırken de ortaya çıkmış, Bakanlık üst kademelerince hazırlanan yönetmelik tasarısının yanlışları çok dikkat çekici olmuş, ayrıca Maliye Bakanlığıyla önceden yapıldığı söylenen anlaşmanın hiç bir ciddi çalışmaya dayanmadığı da anlaşılmıştır.

Bunun üzerine Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi, tam-süre Yasa yönetmeliğiyle ilgili olarak saptadığı görüşler doğrultusunda harekete geçmiş, Sağlık, Sosyal Güvenlik ve Maliye Bakanlıklarıyla görüşmeler başlamıştır.

Birliğin görüşleri ve önerileri nelerdi.

1 — Tazminatların hesabında Yasanın «en yüksek Devlet Memuru» ibaresi dikkate alınmalıdır. Bu ibare 1000 artı 600 gösterge demektir. Nitekim Yasa çıkıncaya kadar Sağlık Bakanlığı yetkilileri de bunu böyle ifade etmişlerdir. Fakat Yasanın uygulamasında Maliye Bakanlığı, bu ibarenin 1000 artı 200 demek olduğunu belirtmiş, bunu diğer Bakanlıklara da kabul ettirmiştir. Bu yorumu Merkez Konseyi kabul etmemiştir. Bu yanlış yorum yüzünden bütün ödeneklerin tavanı düşmüş, böylece Yasanın verdiği bir hak engellenmiştir. Merkez Konseyi bu durumda gerekli hukukî çalışmaları yapmaktadır. Gereken girişimler sonuna kadar sürdürülecektir.

Ancak, böyle bir yola gidilirse 1000 artı 600 ile 1000 artı 200 arasındaki 400 göstergelik farkın tüm hekimlere ödenmesi gerektiği saptanmış, bu öneri yapılmıştır. Uzun tartışmalar sonucunda tüm hekimlere 225 göstergenin eklenmesi kabul ettirilmiş, uzman hekimlere 200

gösterge daha eklenerek, uzman hekimler için ödenek sınırı 1625, pratisyen hekimler için 1425 göstergeye çıkarılmıştır.

2 — Tazminatların vergilendirilmesinde «ayrı vergilendirme» denilen ve bugüne kadar tam-süre ödeneklerine uygulanan vergi biçiminin de düşünülmediğini, görüşmeler ortaya çıkarmıştır. Maliye Bakanlığı birleşik vergilendirme sisteminin uygulanacağını belirtmiş, bunun üzerine de Birlik temsilcileri bu durumun hiç bir biçimde kabul edilmeyeceğini söylemişlerdir. Uzun tartışmalar sonucuda ayrı vergilendirme önerimiz de bir bölümüyle kabul edilmiş, maaş ve yan ödemelerin birlikte, tazminatların ise birlikte fakat maaştan ayrı vergilendirilmesinin uygulanması kararlaştırılmıştır. Birliğin önerisi ise, her tazminat bölümünün ayrı ayrı vergilendirilmesiydi. Teknisyen kademesinde yapılan görüşmelerde nöbetler ve âcil vak'a ödeneklerinin ayrı vergilendirilmesi kabul edildiği halde son anda Maliye Bakanlığı bu ödeneklerin tazminatlarla birleşik vergilendirilmesi kararını almıştır.

3 — Nöbet ve acil vak'alar için Türk Tabipleri Birliği bir saatlik emek değerine dayalı bir sistem önermiş, bunun yerine neye dayandığı belli olmayan bir gösterge sistemi kabul edilmiştir. Oysa, gerçekte daha çok nöbet tutulan hizmet bölümlerinin ve acil vak'a servislerinin desteklenmesi için nöbet ve acil vak'a ödeneklerinin gerçekçi olması zorunluydu.

Bu konuda da girişimlerimiz sürdürülecektir.

4 — Tam-süre çalışmanın yürüebilmesi için hekimlerin desteği zorunludur. Bu bakımdan hem merkezlerdeki çalışmaların belirli bir ekonomik düzeye ulaşması, hem de mahrumiyet bölgelerini değerlendirmelerinin adaletli yapılması gereklidir. Bu noktalar gözönünde tutularak, yönetmeliğin Türk Tabipleri Birliğinin girişimleriyle belirli bir noktaya geldiği söylenebilir. Ancak, çözümlenmemiş konular kalmıştır. Bu konulardaki çalışmalar sürdürülecektir.

Tıp Fakülteleri, eğitim hastaneleri, hizmet hastaneleri arasında kurulacak denge, çalışmaların değerlendirilmesine ilişkin prim sistemi, tam-süre ilkesine uygun destekler; yeni çalışma konuları olacaktır. Bu arada, bundan sonraki yılların katsayılarının artık yalnız maaşları değil, tazminatları da etkileyeceği gözönünde bulundurularak etkin bir katsayı savaşımları verilmesi zorunludur. Tazminatların emekliliğe yansıyan bölümünün 200 göstergıyla sınırlı kalması da bir savaşımlar konumuz olacak, daha büyük ödenek bölümlerinin, giderek alınan ücretin tümünün emekliliğe yansımaları savaşımlarımız sürdürülecektir.

Sosyal Sigortalar Kurumundaki, İktisadî Devlet Kuruluşlarındaki ikramiyelerin kalkması gerektiği yolundaki Sağlık Bakanlığı görüşüne katılmıyoruz. Kuruluşlar arasındaki denge, kazanılmış hakların oradan kaldırılmasıyla değil, eksik hakların eksik yerlerde tamamlanmasıyla kurulur. İkramiye veren kuruluşlarda bu hakkın bir uygulamayla ortadan kalkması hukuk anlayışına da ters düşmektedir. Bu konuda da, gereken hukukî girişimler zamanı gelince yapılacaktır.

Bütün bu güçlükler, Türk Tabipleri Birliğinin tam-süre ilkesinin tüm kamusal sağlık kuruluşlarında uygulanması gerektiği görüşünde hiç bir değişiklik yapmamıştır. Biz, ilkenin gerçekçi uygulamalarının her zaman geçerli olduğu inancındayız.

Ancak bu uygulamaların demokratik yöntemlerle yapılması, yöneticilerin her konuyla ilgili kararlarını kapalı kapılar arkasında değil, çalışanların kuruluşlarıyla ortak görüşmelerle almaları zorunludur. Bu konudaki hataları büyüdükçe başarı oranlarının da azaldığını görmeleri gerekir.

Tam-Süre Yasası her türlü yanlışı giderilse de çalışma ilkesinin son çözümü değildir.

Son çözüm; hekimlere ve tüm sağlık personeline, bütün çalışanlarla birlikte toplu sözleşmeli ve grev haklı sendikalaşmadır. Ancak bu ilkenin uygulanmasıyla, ülkede emeğin gerçek değeri alınabilir. artan hayat pahalılığına, enflasyona karşı emek değeri korunabilir.

Her meslekdaşımız bunu benimsemeli, bu konuda yapılan ve yapılacak savaşımın emeğinin değerlendirilmesinin temel koşulu olduğunu unutmamalıdır.

Bugünkü durumda önemli bir güvence sorunu da atama, yerdeğiştirme işlemlerinde ortaya çıkmıştır. Her türlü atama ve yerdeğiştirmelerin siyasal iktidardan bağımsız olması için Türk Tabipleri Birliği özerk bir kuruluş olarak «Yüksek Hekimler Kurulu»nu önermektedir. Bu kurulun gerçekleşmesi için gereken savaşım da verilecektir.

Hekimlerin kamu hizmetinde çalışmalarının en büyük güvencesi; daha sıkı sağlarla birleşmeleri, eşit koşullarda bulunmaları, ortak savaşım verecek biçimde bütün güçlerin Türk Tabipleri Birliği çatısında birleştirmeleridir.

Her alanda kazanılacak başarı hepimizin ortak başarısı olacaktır.

**Türk Tabipleri Birliği
Merkez Konseyi**